

Přišly další zprávy, co se děje mezi Srbskem a Kosovem

- CZ24 News | 1. srpna 2022

SRBSKO/KOSOVO: Bombastické titulky o hrozícím konfliktu na Balkáně a návodná tvrzení, že Srbsko ohrožuje mír na Balkáně. To jsme mohli během nedělního večera číst na řadě českých zpravodajských serverů. ParlamentníListy.cz ovšem situaci během dne bedlivě sledovaly. Přinášíme krátký souhrn událostí a výroků, které ukazují, že provokace začaly na albánské straně a Srbové jen opatrně vyzývali ke klidu. V noci z neděle na pondělí navíc srbská diplomacie se svými výzvami mezinárodnímu společenství de facto vyhrála. Kosovští Albánci ustoupili americkému tlaku a odložili svůj plán proti tamním srbským obyvatelům.

Světová i česká média v neděli večer informovala o konfliktu na srbsko-kosovské hranici s tím, že může přijít válka, že Srbsko hodlá „denacifikovat“ Balkán a podobně. Reálná situace je úplně jiná. Výrok o údajné denacifikaci, který některé zpravodajské servery nepřímou spojovaly se srbských prezidentem Vučićem, ve skutečnosti pronesl řadový politik, který nemá žádnou exekutivní funkci. Vládní představitelé naopak striktně vyzývali k zachování míru.

Kosovsko-albánské policejní oddíly během neděle začaly de facto obsazovat severní část Kosova, které je obydleno srbskou populací. Důvodem je očekávaný zákaz používání srbských občanských průkazů a SPZ, jejichž výměnu Priština nařídila od 1. srpna. Mezi Srby, kteří tvoří na severu území Kosova a Metohije výraznou většinu populace, to vyvolalo napětí a strach. Srbský prezident vyzýval ke klidu a žádal albánskou vládu v Prištině, aby neohrozila mír.

Během celého nedělního dne srbský prezident a vláda v Bělehradě opakovaně vyzývali kosovské Albánce, aby silou nezastrašovali srbské obyvatelstvo žijící v Kosovu a Metohiji, zejména pak na severu, s tím, že hlavně nesmí dojít k žádnému ozbrojenému konfliktu.

Albánci však na sever Kosova začali posílat vyšší desítky obrněných transportérů a ozbrojenců vybavených automatickými puškami. Srbové se opět začali bát, sami totiž v místě žádné své bezpečnostní složky, které by je mohly chránit, nemají. Spontánně proto na některých místech reagovali a zablokovali těžkými nákladními vozy silnice, aby albánští ozbrojenci nemohli projet. Bez násilí se to bohužel neobešlo, albánské jednotky zranily srbského obyvatele, který byl neprodleně převezen do nemocnice v Kosovské Mitrovici.

Srbskými městy na severu Kosova se během dne ozývaly výstražné sirény. Albánské jednotky mezitím zcela zablokovaly dva administrativní přechody do centrálního Srbska a vyzvaly občany, aby v případě nutnosti využili přechody jiné. Není tedy pravda, že by tyto přechody blokovali Srbové.

Představitelé srbské vlády se během neděle sešli se zástupci srbských lídrů z Kosova a Metohije a všichni vyzvali Albánce, aby dodržovali platné a závazně podepsané dohody. Kosovsko-albánský premiér Albin Kurti tvrdí, že zákaz srbských SPZ a občanských průkazů a jejich výměna za kosovské je přesně podle kosovské ústavy a není proto podstatné, co obsahují vzájemně podepsané dohody mezi Bělehradem a Prištinou v Bruselu. Srbský prezident na to reagoval slovy, že podle srbské ústavy je Kosovo a Metohije integrální součástí Srbska a jeho vláda se to také nesnaží v praxi naplnit pomocí armády a je nutné rozumně dodržovat vše, co bylo mezi oběma stranami dohodnuto.

V neděli pozdě večer se prezident Vučić účastnil porady s vedením generálního štábu srbské armády.

Poté pro média uvedl, že komunikují s velením mezinárodních jednotek KFOR a dělají vše pro zklidnění situace.

„Prosíme všechny mezinárodní představitele, aby udělali vše, co je možné, k zachování míru. Důležité je, aby pokračoval dialog a abychom věci řešili klidnou cestou. Věřím, že budeme moci přinést dobré zprávy a všechno zítra skončí. To, co během dne (*Albánci, pozn. red.*) udělali, svědčí o tom, jak dlouho byl útok na Srbsko připravován. Velké díky Srbům z Kosova a Metohije za zdrženlivost a odvahu,“ sdělil v noci z neděle na pondělí Aleksandar Vučić.

Připomněl také, že se během dne objevilo hodně lží a dezinformací. Šlo především o falešnou zprávu, že v neděli v podvečer srbská armáda vstoupila na území Kosova a Metohije a začaly první útoky. „Vzhledem k velkému množství dezinformací, které administrativní v Prištině záměrně šíří, a které se šíří prostřednictvím falešných účtů na sociálních sítích a některých webových stránkách a v nichž se uvádí, že údajně došlo k nějakým konfliktům mezi srbskou armádou a tzv. kosovskou policií, ministerstvo obrany oznamuje, že srbská armáda nepřekročila administrativní linii a žádným způsobem nevstoupila na území Kosova a Metohije,“ uvedlo v prohlášení v neděli navečer srbské ministerstvo obrany.

Srbský prezident Aleksandar Vučić během nedělního projevu k národu. Foto: FB profil A. Vučiće

Američtí představitelé nakonec srbského prezidenta vyslyšeli. Velvyslanec USA v Kosovu Jeffrey Hovenier vyzval Prištinu, aby provedení rozhodnutí o zákazu srbských SPZ a občanských průkazů o měsíc odložila. Tomu se nakonec kosovsko-albánské politici podřídili a v pondělí po půlnoci oznámili, že tak učiní. Během dne se ukáže, zda to povede k uklidnění situace a zda se albánské ozbrojené jednotky ze srbských měst na severu Kosova stáhnou.

Připomeňme, že zejména Srbové žijící v Kosovu a Metohiji mají v živé paměti násilný pogrom z druhé půlky března 2004, kdy se tamní Albánci pomocí zbraní pokusili etnicky vyčistit Kosovo. Tisíce lidí vyhnali z domovů, které jim následně vyrabovali a zapálili. Znesvětili a vypálili desítky srbských pravoslavných chrámů a klášterů, z nichž některé jsou na seznamu ohrožených kulturních památek UNESCO. Během pogromu Albánci minimálně deset Srbů zavraždili, desítky jich zranili. Toto všechno se dělo v době, kdy na území již byly přítomny mezinárodní mírové jednotky KFOR, které však měly rozkazy, že nesmí zakročit a všemu jen přihlížely.

Zdroj: Parlamentní listy